

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. 6.
Félévre	5	50 kr.
Évnyegyedre	3	"
Egy órára	1	"

Szerkesztői szállás:

belső tordantza 122 szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasensteint és Voglernél (Nemerkmarkt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiteltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt.	o. ért.
Félévre	5	50 kr.
Évnyegyedre	3	"
Egy órára	1	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Adakoztak

A Batthyány-szoborra

Dobokamegyében

a báró főispán ur által megindítottíven:

B. Bánffy Dániel 25 frt, Retegyi Samu 3 frt, Felszegi Samu 2 frt, Brencsán Albert 1 frt, gr. Bethlen Zsigmond 1 frt, Szentmarjai Dezső 1 frt, Cserei Gábor 50 kr, Ince József 1 frt, Jancsó Mihály 1 frt, Sombori József 2 frt. Összesen 37 frt 50 kr.

A választói járásból:

Fodorházi 1 frt 50 kr, M. Ujfaluból 3 frt 20 kr, Csomafájáról 1 frt 30 kr, Gyuláról 1 frt 30 kr, Választóútról 1 frt 55 kr, Bádokból 1 frt 30 kr, Borsáról 90 kr, Ördög Keresztúr 1 frt, Kideből 50 kr. Összesen 12 frt 55 kr.

A kerlészai járásból:

Fehérvári Károly és családja 3 frt 50 kr, Székely Károly 50 kr, Csobánczi Pál 50 kr, Istváni János, Gejza, Gyula, Pál, Erzsébet 90 kr, Henis Károly 20 kr, Dobi Ferenc 25 kr, Péterfi Dénes 50 kr, Vályi Elek és családja 40 kr, Ferrari Kálmán 2 frt 50 kr, Salak Ferenc 20 kr, Pap Antal 1 frt. Összesen 10 frt 45 kr.

Az egresgyi járásból:

Vármező községe 5 frt, Jékei János 1 frt, Szilágyi László 1 frt, Elek Albert 50 kr, Mayer László 1 frt, H. Sándor 20 kr, Binder József 40 kr, Rosenthal Herman 50 kr, Ivánkovich Ábrahám 50 kr, Gyémánt Mihály 20 kr, Weisz Mózes 40 kr. Összesen 10 frt 70 kr.

A borgói járásból:

Ö. Zsombori Jánosné 1 frt, gr. Tholdy Amalia 1 frt, Dénes Mihály 50 kr, Dénes Csabai Ágnes 50 kr, B. K. 50 kr, Goldschmidt Ferenc 50 kr, Nagy Dániel 40 kr, Fogarasi Dániel 50 kr, Stefan Turk 50 kr, Johann Horeth 20 kr, Mild Adolf 50 kr, Vasilicki János 50 kr, Csendörök 20 kr, Samuél Suszter 20 kr, Sz. J. 25 kr, a várhelyi pap 20 kr, Tonsan Timuk 20 kr, Popp Pál járás úrm. 20 kr. Összesen 7 frt 85 kr.

Az iklódi járásból:

Miske Istvánné 4 frt, Csiki László 1 frt, Hodor Károly 1 frt, Török József 1 frt, Miklós József 50 kr, Szőnyi Elek 50 kr, Székely Mihály 50 kr, Huszár György 50 kr, ifj. Almási Samuel 20 kr, Jakabházi Dániel 1 frt, Jakobi Majer 50 kr, Egy valaki 20 kr. Összesen 10 frt 90 kr.

A széki járásból:

Kászonyi Ferenc 1 frt, Makavéj Onizsia 1 frt, Pap Péter 20 kr, Mikola Irimia 20 kr, Boeska Todor 20 kr, Pencza Máté 40 kr, Lőrincz Miklós 50 kr, Horváth János 20 kr, Farbas Denila 20 kr, Zegrán Dávid 10 kr. Összesen 4 frt.

Pest, április 26. 1870.

(B.) A képviselőház ma tartotta a huszétikét az első ülését, melyre a képviselők nagy számban jelentek meg. Tulajdonképp napirendre tűzött tárgyat nem volt, nem is lehetett egyébről szó, mint arról, mi kerüljön tárgyalás alá a holnap esti ülésben, s micsoda tárgyakat vegyenek elő az osztályok. Mintán a ház elhatározta, hogy az ünnepnap előtt függőben maradjon az ügyek közül a napirend kiüzetése, az ülésnek vége is lön.

N. vezetés tudni való csak az, hogy midőn némelyek egyes, kevésbé fontos tárgyakat kívántak napirendre tűzteni, bejelentés az elnök, hogy pár nap alatt a miniszterium a törvényhatóság szervezéséről szóló törvényjavaslatot fogja a ház asztalára letenni, s azt mindenekelőtt kívánja tárgyalni, következésképp később állunk a legnagyobb horderejű kérdés elintézésénél, melynek mikénti megoldásától függ főleg az, vajjon megszűnik-e

nálunk a felelős parlamenti kormányforma, vagy talán régi, megrögzött előítéletek áldozatává esik.

Szóval, a lét vagy nem lét életkérdése van szönyegben.

Ha a hány megye és város, annyi önálló kisebb hatalmasságot állítunk fel, ez esetben az elképzelt eldarabolt Magyarország nem lesz képes élvezni a parlamentarista kormányforma javait, hanem lesz egy szeretőre méltó alkotmányos zűrzavar személy- és vagyonbátorság nélkül, és vérszedején egy, az eldarabolás által tarthatatlanná vált állam; míg ha a megyei rendszertől annyit és nem többet tartunk meg, a mennyi elegendő arra, hogy a vármegyék a közigazgatásra kellőképp befolyjanak, oly intézményekké válhatnak, melyek a közigazgatás olcsó és gyors menetét, s a publico politikai tárgyak kitisztázását előmozdítandják.

De hogy ez megtörténhessen, igen sok régi előítélettel kell szakítanunk, s igen sok új nevezett, de rosszul alkalmazott, s inkább zavarra vezető, „democraticus” eszméket kell valódi értékekre visszavezetni, s a helyi körülményekhez idomítani.

Felelet

a „célszerűbb szamosvölgyi vasút” bírálnak. *)

Magyar-Lápos, április 22. 1870.

„Célszerűbb szamosvölgyi vasút” című cikkem ellenében kettős hírlapi bírálatot olvastam: egyiket a „Kolozsvári Közlöny” 34. számát a „Hetí Posta” 13. 1870. számában.

Mindkét bírálatra röviden felek, s ámbár én a legegyszerűbb gazdaskodó polgár merész phantasiával, túlbuzgó lelkesedéssel, mérnöki lángész- és universalis genialitással ironizáltam; mindazáltal tekintve az általam örvéztelt téren fölemeltett s államgazdasági szempontból felöltött ügy fontosságát, mellőzöm a személyes visszatorlást; e tárgyban megjelent cikkek ferde állításainak helyreigazítását tűztem ki célul. 1.) A „Kolozsv. Közl.” 34. sz. 1-ső lap 2-dik hasábján azt mondja bíráló úr, hogy az általam ajánlott láposvölgyi vasútvonal nem bír hadtani jelentőséggel, mert magas sziklái között oly keskeny völgyek vannak, hogy Urbán katonái sem tudtak azokon átvérgetni, egy hadsereg egy pár hét alatt éhen halhat s ágyúit oda vesztethetnek.

Ezen jeles stragicus bírálat az igazolja, hogy ily alapos hadtani ismeretű 1848-ban csakugyan a hegyek közé haladó Urbántól tanulta.

Tehát a Czibles sziklái a köztök átvonuló völgyekkel, a legújabb hadtani szerint, azért nem lehetnek az ellenség betörései ellen védőpontok, mert 7500 láb magasak; mert a borgói hegyzorosok között Urbán és a katonák nem tudtak gyalog átvérgetni; mert egy részük éhen halt s ágyúik oda veszttek: ezért nincs hadtani jelentősége a láposvidéki, általam ajánlott vasútvonalnak.

Ily hadtani elemzést soha senki sem olvasott, ez a magyar hadtani műveltség szegénységére válik. Moltke guttaütést kapna, ha olvasná. A olyasmiről írt, mihez nem értett, s azért írta így, mert némelyek azt kívánták: írjon cikkem ellen czáfolatot.

2.) Továbbá azt írja a 23-dik sorban: az általam ajánlott vonal a kereskedelemre crida — mert olyan vad ezen vidék, hogy itt csak gomba és zab terem.

Nem emlitem azon kincseket, melyek az iparüzlet, forgalom és kereskedelem piacán primitív stadiumban vannak ugyan, de az itt átfutó vasút érintése által Erdély minden más vasútvonalai felett leggyazdagabb jövedelmet ígérnek; nem az arany, ezüst, réz, vas, ón, gelét-kohászatot, ásványi fürdőink dúz forrásait, édes vizeink gyárparkjai alkalmazásának előnyeit, minthogy mindezek a „Kol. Közl.” 26-dik számában általam már elősoroltattak.

Jelenleg ezen vonal azon terményeit említem meg, melyeket eddig elhallgattam.

Karbonácson petroleum, Brebfalván kőszéntelep találhatók s Laczkonyán a czelnaihoz hasonló zamatu bor termeltetik.

*) A két vonal célszerűségének megvitatását magára a közügyre nézve tartjuk hasznosnak; ezért nyitva tartjuk lapunkat e kérdés minél több oldalról való megvilágítására. Szerk.

Vadalmá, vaczkor, som, makk, fenyő, szarvas, pisztiricz és keserűgomba, pitonka, gubics, áfonya, málna, eper, magyaró, dió, kolompér, szelid alma, körtve, cseresznye, szilva, haricska, zab, árpa, alaker, borsó, len, cse, paszuly, tök, tengeri, rozs, búza, dinya, széna, sarju, luczerna, lóher, búkköny és repeze terem.

A szarvasmarha, ló, sertés, juh- és kecske-tenyésztés igen szépen virágzik.

A magurai, berinczei és vadi szinmez, a csernalfalvi és csokotisi szilvrium — a trisztiai, fonácsi és ploppisi cseresznye-pálinka, mind jeles kiviteli cikkek.

Ugyan a vidékünk elősorolt ezen terményeit nem mindennap saját szemével nézi, nem eszik azokból Isten ingyen kegyelméből naponta, ha kóstol is néha az ön által termelt tövisről fanyar kökény-bogyót? Arról ábrándozik ön, hogy a Szamos partján a fűzfán is mandula, s a galagonya-bokron is narancs terem? Lápos vidékén csak zab és gomba, s a Szamos mellett csupa füge és citrom terem? S azért ne jöjjön ide a vasút, mert az ön számára ez a vidék még gombát sem, csak töviset terem. Nézzem uram a tükröbe, öltön togát magára, s mondja el a publikánussal: „mea culpa” és az áhitatos Niceforussal: „Láposnak szép vidéke! nem vagyok méltó, hogy egyem kenyerednek zabját és gombáidnak keserűjét.”

Az okosan számító s komolyan kutató ember előtt, a Lápos vidékét átmetsző vasútvonal, tekintve a különböző ércbányászatot s a mindennemű mérsékelt égvőli növénytermelést, kereskedelmi szempontból nem lehet crida.

3.) Azt írja a 29. és 36-ik sorban: Lápos vidékének reménye a jövőhöz is csak század mulva lehet — onnét nincs mit kibozni, de kell bevinni.

Előtte egy vidék műveltségének mérőfoka, azon vidék iskoláinak emelkedése, vagy süllyedése — s épen e szempontból nézem a consortiális s általam ajánlott vasútvonalak anyagi és szellemi emelkedését is.

A szamosvölgyi consortiális vonalon gazdag egyes birtokosok, lantorna-ablaku, megszeletlen szegény román iskolák, s fájdalom! a 20 mfd vonalon 2 magyar ajku templom s egy iskola Zsibón; az általam ajánlott láposvidéki vonal mentén nincsenek nagy birtokosok, de vannak Karbonácson, Kováson, Berinczén, K. Monostoron, Csernalfalván, Magyar-Láposon, Felső- s Alsó-Szőcsön, Ispánmezőn és Örben csinos iskolaházak, bennök sok tanuló és derék tanítók; van pontos tanítás s a magyar és román nemzeti elem közt a művelődés pályáján nemes vetélkedés.

Piacainkon a szabadszólás, törvényszékeinken a nyílt perlekedés, jogvédelem, utczáinkon a nemzeti dal, templomainkon a szent hymnuszok virágzásba indult iskoláinkról s e vidék szellemi emelkedéséről tanuskodnak.

Ily előzmények után bátran kimondom, hogy a Lápos-vidék civilizációjáról nagyon ferde fogalommal bír, s az antagonismus fekete vére nagyon elborította kebelét, midőn azt egy százados stabilismusba akarja az irodalmi téren belefullasztani — egyébiránt is ily nyilatkozat egy életre ébrült vidék ellenében, lovagiatlanság.

A vasútvonal, melyet ajánlottam, a nemes érczek, országos kincsek, a kenyér és bortermelés és állattenyésztés hazája, az ipar, forgalom, üzlet s kereskedelem hazája, s csak egy vasút kelleit, mely sebesen dolgozza e fejlesztésnek indított anyagokat.

A minő hiányos ismerete van a Lápos-vidék civilizációjáról, épen úgy nem ismeri annak terményeit s kereskedelmi cikkeit, midőn azt állítja: nincs mit kibozni, de kell bevinni.

Arany, ezüst, vas, ón, gelét, réz, karbonácsi és sztojka ásványos vizek, petroleum, kőszén, méz, szilva- és cseresznye-pálinka, deszka, zsinid, drányicza, tűzifa, aszuszilva, málna, eper- és szilva-lequárok, magyaró, dió, aszagyümölcsök, méz, posztó és gyapju mind kiviteli cikkek — pityóka, zab és tengeri s kevés búza is inkább a kiviteli, mint behozatali cikkekhez tartoznak.

Ezek szerint maga a láposi piaci forgalom czáfolja meg a láposi piaci állítását.

4.) Van még egy igen nevezetes állítása

(a 2-dik hasáb 39-ik sorban), melyben a azt állítja, hogy a szamosvölgyi consortiális vonal 20 mérföld, az általam ajánlott láposvidéki pedig 27, tehát 7 mérfölddel hosszabb ez, mint amaz.

Hogy ez mennyire légből kapott, igazolom azon mérföld-mutató-fákkal, melyek Szathmártól Szinér-Váralyán, N. Bányán, Kovás, Monostor- és Csernalfalván át M. Láposig, az egész vonalon Fel-Órig vanna mindenütt az utak mellé felállítva. Ezek szerint, lánczszal eszközölt pontos felmérés után, Szathmártól Sz. Váralyáig van 2 mfd, innen N. Bányáig 2, Karbonácig 1, K. Monostorig 1, a Petris tetőig 1, M. Láposig 1, F. Szőcsig 1, F. Egresig 1, Ispánmezőig 1 és Fel-Órig 1, összesen 12 mfd — tehát az általam ajánlott láposi vonal rövidebb 8 mérfölddel, s ha az általános számítás szerint Erdélyben a vasút mfdenkint 700,000 frtba kerül; úgy az ön saját bevallása szerint a Szamos-balparti vonal az általam ajánlottánál 5.600,000 frttal többe kerül, s az országos kincstárnak ama kritikus vonalat 56,000 forint o. é. többlettel kell garantizálni — ezt az ön által előre tolt vasutat nevezik magyarul: országos cridának.

5.) A 4-ik sor (2-dik hasáb 44 sor) hegyet fúrat keresztül a láposvölgyi vasúttal, s ezáltal erőszakolja a kiadást szaporítani.

Ez is alaptalan, csupán a vállalkozók eljlesztésére czélzó állítás. Szathmártól Fel-Órig csak két hegyet kell átfúrni: egyiket Brebfalvánál az említett kőszéntelepen át a láposi völgyben, másikat Lágánál az egresi völgyben; egyebütt dúz terményű völgyeken húzódik át a vonal, mely a briun-prági vonalhoz hasonlít.

6.) Tovább (52-dik sorban) az állítatik, hogy ezen a vonalon még lerakóhely sincs. Ezen állítás is hasonló a többihez, alaptalan — Magyar-Lápos derék mezőváros, Galgóra, Dézser, Kapnyikra, Máramarosba jó útjai vannak; derék magyar fuvarosok laknak itt, s heti- és országos jeles vásárok vannak benne; 4 templom, 3 iskola épít, olcsó piacczal; központja a vidéknek, mint ilyen, tagadhatlanul a legalkalmasab lerakódó hely lehet, s a város nyugati részében lévő gróf Eszterházy kertben a legszebb indóház s melléképületek emelkedhetnek.

7.) Elmondatik az is (56. 57. sor), hogy a szamosvölgyi balparti vonal Szinér-Váralyát érinti s Nagy- és Felső-Bánya szárnyvonalakkal köttetnek össze. Itt a csak ámitni akarja a bányavárosokat, s mint mondani szokták, port akar lökni szemökbe azért, hogy követeik az országgyűlésen nemuljanak el; de egy ily szárnyvonal a consortiális gyűlésen sem nem szönyegeltetett, sem határozatba nem ment.

8.) A mi az ezek után a bajfalusi, karbonácsi kénvasfürdők kútjairól, a csernalfalvi porcellán-föld és szikla forrásról, faszűkéről, a m. láposi, dápataki, macskamezői, rohi és csernalfalvi tölgyes erdőkről állítatik, azokat maga a természet élő szóval czáfolja meg mindenütt, s alaptalan irkászata által azt bizonyította be, hogy a ur semmi geologiai ismerettel nem bír, mert a ki a kristalizált kvarcot mész-kőnek mondja, azt bátran nevezheti vak- és vad geológusnak. De kevés ismerettel bír az erdőségi tanokban is, mert a ki azt állítja, hogy az említett tölgyes erdők roppant tömege nem képes az előirt 12 mfd hosszú vasút s azon szükséges hidak gerendázatát fedezni s búkkából vélné a hiányt pótolni, — ahon nem megyünk az erdőségi kérdésekben tanácskérteni. A sztrimbli és bajuczi ezüst kohászatot — mivel azok szép államjöveldelmi források — elhallgatja; ellenben a podurai vasöntődet s kohászatot megrója s jövedelmellenek mondja; itt a ur hatra-vakra lött, mert ezen igen csinosan épült vas-kohászat és öntőde épen most emelkedett a kelendőség s virágzás magas fokára, most kezdett oly szépen jövedelmezni, aczéltalan finum vasat gyártani, midőn ön e vidéken minden előhaladást megbuktatni, s ezek között ezen szépen jövedelmező állami vasgyárt is szétrombolni azért akarja, hogy a vasút Zsibónak és ne M. Láposnak vezetéssék.

9.) A felső-szőcsi búk és tök és

Belügy.

A képviselőház f. hó 26 án tartá a havi ülést. Tárgyát a napirendi rendben a főrendiház módosításait fogja tárgyalni a bírák felelősségéről stb. szóló törvényjavaslatra vonatkozólag. A közlekedési tárgyalások között van az ipartörvény is.

A municipális törvényjavaslat már e napokban be fog mutatni a Deák párt értekezletén. Tartalmáról írják, hogy a községek önkormányzatáról is gondoskodik, s azt az új jogot adja a községeknek, hogy házi szükségük fedezésére új adókat is vehessenek ki magukra. (Ezt már eddig is gyakorolták némely községek.) Továbbá a mi a közgyűlés tagjainak megválasztását illeti, ez nem a megye választó községei összege által, hanem községenként, kisebb községek pedig közösen fogják történni. Az alispán és közgyűlés között fennforgó különbségek nem a közgyűlésnek lesz elmozdítási joga, hanem a megyei bíróság dönt, melynek a kettő között teljesen független állása lesz. Ennyit jeleznek a törvényjavaslat főbb vonásairól.

Hazafiak egylete alakult volt, a rokkant harcosok istápolására 1859-ben a Királyhágón innen. Ez egyet körülbelül 58,000 frttal rendelkezett, mely összeg mindeztől a közös hadügyi-ministerium kezelése alatt állt, mely a magyar kormány többszörös támogatására végre engedett, s a kérdéses összeget e hó 25 én elküldte Budára, a magyar kormány kezére.

A magyar sorsolási kölcson, mely mint tudjuk, e hó 28 án került aláírásra, a második magyar államkölcson, s pesti lapok jelentései szerint sokkal kedvezőbb bangulatban talált a pénzpiacot, mint az első. Örvendős fordulat állambelünkre, s ezt is az alkotmányos korszak, csak két év vitta ki.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése április 26-án.

Elnök Somssich Pál.

Jegyzők: Széll Kálmán, Jámor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Gorove István, Eötvös József h., Horvát Boldizsár, Lónyay Menyhért miniszterek.

Elnök: Szives tisztelettel üdvözlöm a képviselőházat, s annak minden egyes tagját, kik üdült érvel megjelenén, sokot buzgóssággal fogják ismét munkájukat folytatni, mihez isten áldását kívánva, s üdvözlőmet ismételve, megnyitom a mai ülést.

Bemutatja ezután a következő beérkezett irómányokat: többek közt:

Csikszék közönségének feliratát az Eszterházi-keptárnak országos költségen megvétele iránt.

Ugyanannak feliratát egy alkotandó incompatibilitási törvény iránt.

Alsó-Fehérmegye közönségének feliratát az Eszterházi-keptárnak országos költségen megvásárlása iránt.

Kolozsmegye állandó bizottmányának kérvényét, melyben Udvarhelyszék közönségének mult

barátja, darabig dühöng érette, de csakhamar lelt vére, a hazáért megbocsájt neki. Dolores esze sikerül, az összeesküvéket meglepi Alba, azonban Rysoorral együtt Carlos is kézrekerül. Mindkettőjükre ki van mondva a halálos ítélet, hanem Carlos Rafaela kérésére kegyelmet nyer. Rysoor, mielőtt kintpadra vinnék, még egyszer találkozik barátjával s arra kéri, hogy ha valaha felfedezi a bonarutot, gyilkolja meg. Carlos megesküszik arra, mire Rysoort elvezetik, hanem nem a vesztőhelyre, mert meggyilkolja magát. Carlos fölkeresi Dolorest, megtudja, hogy ő volt az áruló, azon törrel, mely barátja éltét oltá ki, meggyilkolja.

Ez a darab dióhéjba szorított meseje.

A néző az első felvonásban Rysoort vélte a dráma hősének, s tán a szerző sem akart egyebet, midőn a munka megírásához fogott. Hosszeret és szerelem működik benne, tehát nem lép szenvedélytelen a színtérre, de midőn így kiált föl: „első a haza, aztán a szerelem”, már elzárta szerző az utat, hogy kikerekített tragikus alakka fejlessze ki. Ha például Rysoor gróf neje iránti szerelem s a csábító elleni gyűlölségből megkezdte hazájának tett esküjét s a helyett, hogy kötelességét teljesíté, rohana a boszu vak szenvedélye után, míg neje kedvesére akad és innen lenne a tragicum származtatva, akkor megnyugodna a közönség bukásán, míg így a haza mártírjának tűnik föl. Hát a családi dráma? Az reánézve már a második felvonásban véget ér, midőn Van der Noot-nak megbocsájt. Rysoort a „hosszeretlem vonza a cselekvő nyek színpadára, őt az erény vezeti, egyetlen hibája, hogy neje előtt nem volt elég vigyázó, s e miatt milliók estek nyomorba. Csak szánja a néző őt, de nem itéli el, és így bukása is inkább lenyomja a kedélyt, a helyett, hogy megnyugtató. — Dolores jelleme valóságos daemóni, a női ármány és gonoszság netovábbja. Bukása következetes és mennyire elkérthetetlen, annyira megnyugtató. De a jellem nincs kellőleg drámailag fejlesztve. Dolores

évi december 3-án 263. sz. a. felterjesztett kérvényét pártolva, az incompatibilitási törvény megalkotását kéri.

Kolozsmegye állandó bizottmányának kérvényét, melyben Baranyamegye közönségének mult évi december hó 9 én 309. sz. a. felterjesztett kérvényét pártolva, az Eszterházi fele képtár államkölcsonon való megvásárlása tárgyában törvényt alkotni kéri.

Udvarhelyszék közönségének feliratát az Eszterházi-keptárnak országos költségen megvétele iránt.

Elnök: Mindezen kérvények tárgyalás és elintézés végett a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Gr. Csáky Tivadar: Bemutatja a szepesi XVI város kérvényét, járásbírósg felállítására tárgyában azon kéressel, hogy ezen kérvény a törvényes elhelyezéséről szóló miniszteri előterjesztéssel együtt tárgyalassék.

Börmches Frigyes: Bemutat egy Brassó város és vidéke csaknem 30,000 magyar polgára megbízásából számos aláírással ellátott kérvényt, melyben kéri az 1868. XLV. t. cz. által a Brassó oláh határzsidó kiépített rendelt magyar keleti vasutvonalat az említett t. cikk világos szabványa értelmében a régi kereskedelmi uton építtetni, úgy hogy az a romániai vasutálózatall kapcsolathoz hozzassék. Ezen kérvényt a brassói román kereskedők nevében benyújtott hason tárgyú kérvénnyel egyidejűleg és azzal kapcsolatban elintézni kéri.

Több más kérvénnyel együtt a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Elnök: Bemutatja azon tárgyakat, melyek országgyűlési tárgyalásra készen állanak: A főrendiház izenete a bírák és bírósági hivatalnokok felelősségéről szóló törvényjavaslat tárgyában; ugyanannak izenete a bírák nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslat tárgyában; a mentelmi bizottság két jelentése Román Sándor és Miletics Szvetozár képviselő urak iránt; az ipartörvényjavaslat, de azt a horvát képviselők távolléte miatt tárgyalni nem lehet; szintugy a főrendiház izenete az államfőszámvevőszék felállítására iránt, tárgyalásra vár, de ehhez is a horvát képviselők jelenléte szükséges.

Tisza Kálmán: A bírói felelősségről szóló törvényjavaslat tárgyalását holnaputánra kéri kitűzteni, mert ez mégis fontosabb tárgy.

Elnök: Akkor ezen három tárgy maradna: t. i. a bírák nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslatnak s a mentelmi bizottság két jelentésének tárgyalása. Volna még a vadászati törvény is, de azt a miniszter ur elhalasztani kívánja.

Elnök: Első helyen lenne tehát a bírósági hivatalnokok nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslat, a 2-ik helyen a mentelmi bizottság jelentése, a 3-ik helyen felvételnek Eötvös miniszter határozati javaslata, melyben a kiesedővadász, a középiskolai oktatás, a pesti és kolozsvári egyetem, és a József műegyetemről szóló törvényjavaslat megvizsgálattat 15 tagból álló bizottságra azzal kívánja bízni, hogy ez a közoktatási miniszter által be-terjesztett tanügyi javaslatokat megvizsgálván, ró-lyuk véleményes jelentést terjesszen elő; kéri, hogy azt mielőbb az osztályokhoz utasítani méltóztassék;

már a második felvonásban a bűn tetőpontján van, midőn férje vesztére indul, azon percztől kezdve megszűnik a fokozatosság és meg a drámai haladás. Van der Noot tartozik még a főbb jellemek közé. Ez ember, midőn barátja oly rémitő időben, minő akkor volt, elhagyja házat, halálos félelmek között éjjel, oly helyeken, hol denevérek, baglyak tit nek tanyát, élete veszélyeztetésével munkál a haza boldogságán, házat meggyalázza. Ha Carlos iparlovag volna, vagy holmi olyas gézengúz ember, ekkor indokolva látnánk e tényeket, de midőn más-fől ő is ugy van feltüntetve mint igaz honfi, ki a lelkesedés egész erejével törekszik hazája boldogsága felé, e két szenvedély egyesítésében némi ellentmondást látunk. Majd fölkeresi az árulót Carlos, s egykori kedvesét meggyilkolja, mely megoldás mennyire nem várt, ép oly borzalmas, s a helyett, hogy megindulnánk, megremültünk. Alba herceg és gonosz bűntársai, kik nemzeti gyűlölség és aljas egoizmustól vezettetve, ezeket gyilkoltnak, büntetlenül fizik mesterségüket, mit habár a történeti háttér kedvéért tett szerző, hibául róható föl. Alba herceg leánya halála által van büntetve, mi valósággal kicsinyesnek tűnik föl, s legkevésbé sem megnyugtató.

Feltűnő e darabban, hogy egyáltalán inkább az események, mint szenvedélyek drámája, a melyek bármily érdekesen fejlődnek, bármennyire lekötik a néző-közönség figyelmét, nem gyakorolnak oly hatást, mint a költészet, minek biányát látsza csak pótolni. Érzelmek magasztossága s a szenvedések magasztossága ad a drámának maradandó becsét. A pusztá cselekvények történeti drámában is hidegen hagyják a nézőt.

Nem helyeselhetjük még, hogy szerző oly sok fölbeszédet alakot vett fel drámájában, melyek csak az expositiót tették complicitábbá, de semmit sem segíthettek a kibontakozáson.

Másfelől azonban a darab felette élénk és hatá-
satos. Tekintve egyes képleteket és jeleneteket,

e határozati javaslatot szintén holnapra lehetne kitűzni. (Helyeslés!) Végül ezekhez csatoltatott még Pest városának kérvénye is.

Kijelöltettek ezután az osztályokhoz utasítandó tárgyak.

Az erdélyi muzeum-egylet közgyűlése.

Az erdélyi muzeum egylet f. hó 28 án tartá évi rendes közgyűlést. Tárgysorozata lapunkban már közölve volt, s addig is míg a gyűlés menetéről részletesebb tudósítást hozhatnánk, előlegesen közöljük az alábbiakat:

A választmányból kilépett 4 tag helyett megválasztottak: Sári László, Halmágyi Sándor, idb. Hincz György és Császár Károly, tehát Sári L. és Hincz Gy. ismét megválasztottak.

Az igazgató választmány által tett indítványokat a gyűlés elfogadta, s e szerint:

1., határozattá vált muzeumi második őrségéd Herbach Ferenc földtani és ásvány gyűjteményének az egylet által leendő megvásárlása, s pedig ugy, hogy a 2000 o. é. frtot tevő vásárlásseg négy év alatt négy részletben fizetessék; ha azonban a pénztár helyzete megengedi, a fizetés egyszerre is történhetik;

2., a pesti nemzeti muzeum állattani osztályának őre, Frivaldszky János, tekintve az erdélyi Fauna összeállításában buzgalmát, az egylet tisztelőbeli tagjává nevezetett ki;

3., minfán az egylet pénztára annyira gyarapodott, hogy 1000 frt. alaptőkéjén kívül még 232 frt 47 kr. készpénzzel is rendelkezik, elérkezettnek látta az egylet azon időt, midőn az első díjt kiütetheti, s ezért 100 o. é. frt. díjt tűzött ki a következő kérdés megoldására:

„Írassék meg Erdély akármely kisebb megyének, vagy a nagyobb megyék egyik járásának, akár egy királyi város területének természetrajzi ismertetése, vagy zoológiai, vagy fűvészeti, vagy geológiai- ásványtani, vagy geológiai- őslénytani tekintetből a tudomány jelen állásának megfelelően.” Határidő 1871 decz. 1. meddig a feleletek a muzeum-egylet titkárához küldendők. A díjnyertes munka a szerző tulajdona marad.

Megállapítottak az 1870 ik évi költségvetés, s e szerint előirányoztatott: bevétel 14,310 frt 43²/₃ kr, kiadás 13,790 frt, maradék 520 frt 43²/₃ kr.

A vizsgáló bizottságok jelentéseit, s a gyűlés más, ez alkalommal fel nem említett tárgyait részletes tudósításunk fogja ismertetni.

A kis Dánia földmives iskoláiban szerzi vissza azt, mit a harcz terén veszített el.

A német gazdasági lap „Landwirtschaftliches Centralblatt für Deutschland” írja 1869. szeptemberi füzetében:

Már 25 év óta létezik Dániában egy sajátos neme az intézeteknek a nép művelődésére, a melyektől nagy eredményt várhatni: az úgynevezett „Szántóvetők iskolái.” Ezek annyira sajátosok, mikép alig bízható, hogy ismertetésük ne keltse fel ama óhajást: vajha ilyen iskolák minden jóra való nemzetenél keletkezzenek. Ez iskolák létesítését Dánia Gundtvignak köszöni, a kinek ösztönzésére egy ily iskola 1844-ben Rödningben

mint például a 3-dik és 4-ik képletben is elvitáztatlan a drámai erő. Egyáltalán Sardounak ez első kísérletét ha nem is mondhatjuk tökéletes múnak, sok tekintetben elismerőleg kell róla szólnunk, annyival is inkább, mert történeti mű.

Az előadás meglatzott, hogy színészeinknek nem volt elég idejük a darab és jellemek tanulmányozására. Különösen az ensemble játéka hiányát éreztük, sok helyt vontatva, nehézkesen ment, néhány jelenet mégis sikerült. Kovács Gyulát kell első helyen kiemelnünk (Rysoor), ki sokat tett, hogy szerepének fénypontjait kellően megvilágosítsa és sikerült is az neki, különösen a 2-dik és 3-dik felvonásban. Kassainé (Dolores) nehéz szereppel mérközött meg, minek helyes megoldása nem kis feladat. Dolores csupa szenvedély, tűz, ki szerelmében nem ismer határt, nem akadályt, vakon rohan az örvénybe, miglen elsodorja az. Ily jellem színéséhez mindennek előtt páthos kell. Kassainé ma is túlságos hidegen játszott, szerepének pathotikusabb részeiben sem melegegett kellően fel; alpathost igenis tüntetett fel, de midőn a játékos minden szaván rajta van a színpad bélyege, midőn a művész, vagy művésznő tárgya iránt nem lelkesedik, teljes hatásra soha sem számíthat. Nagy hátránya volt ezáltal hangorganumának gyengesége is, mert a hol erősebb érzelmelt kelle visszaidnia, hol a szenvedély magasabb fokon nyilatkozott, különben is kevésbé rokonszenves hangja kellemetlenül hatott sokhelyt a jelenés rovására. E hiányt is kevésbé éreztük volna, ha jobban gazdálkodik hangjával, megtartja a kellő fokozatosságot, hogy aztán ne kelljen akkor hanyatlani, mikor még a tetőpontot sem érte el. Így például azon jelenetben, midőn az összeesküvéket elárulja, midőn Carlos megkegyelmezéséért esd. Sok helyt megjegyeztük, hogy helytelen mozdulatokat tett, melyek éppen nem egyeztek a drámai helyzettel, s többször hibás tagmozgatásokat tanúsított. Sz. Mátrai Laura (Rafaela) kis szerepének érvényt tudott szerezni,

TÁRCZA.

„Haza.”

Dráma 5 felvonásban, írta Sardou Victor, fordították Paulai és Szerdahelyi, adatott Kolozsvárról elsőször ápril 28-án, 1870.

(r.) E darabban a spanyol inquisitio rémes alakjai vannak megelevenítve, s Németalföld Fülöp spanyol királyi alatt szomorú küzdelmeire vet világot költő. A király ép ugy gyűlöli a Spanyolország mostoha gyermekének tekintett Németalföldöt, mint a mennyire rajong a katolicizmus mellett, s minthogy e „provincia” az újabb vallásos eszmék iránt rokonszenven viseltetett, verboszuot esküdött ellene, megfosztá minden alkotmányától, s az „eretnekek” üldözésére kintpadat állíttatott fel. Alba herceg s nyomorult zsoldosai Delrio, Vargas, Noircarmes mozgatják az iszonyu bűn gépezetét, melynek ezerek esnek áldozatul.

A darab a „szent inquisitio” működésével kezdődik, gyanus egyéneket fognak el, törvényszék elé állítják őket, halálra ítélik. Rysoor protestans gróf, ki a királyi ellensége, szintén kézrekerül La Tremouille marquisval, de mindketten szerencsésen kimenekülnek. Rysoor gróf azonban nyomára jön, hogy távolléte alatt hőn szeretett nejenél idegen udvarló járt, nyugtalanul siet haza, hol csakugyan Dolores hűtlensége bizonyul be. Megvallja a nő, hogy kedvese van, s Rysoort nem szereti. A megcsalt férj bosszúra határozta magát a nőcsábító ellen, azonban megezőlál a harang, mely a felkelőket gyűlésre inté, ezen szavakkal, hogy: „első a haza, aztán a szerelem”, felhagy a bűnös utáni nyomozással. Dolores ösmeri férje titkos útját, s minthogy félti kedvesét, Carlost, Alba herceghez siet s felfedezi az összeesküvést. E közben Rysoor reájön, hogy a nőcsábító Carlos az ő egyetlen lelki

Észak Schleswigben állított fel oly czélt, hogy az elnömetestült Schleswig visszafoglalassék. Poroszország ez iskola megszüntetését rendelte el, mihielyt a német hadsereg Schleswigbe bevonult.

Az említett földmivelő iskolával egyidejűleg alapult egy másik hasonló Marienlystben Seelandban, azután mind több több más helyeken, úgy, hogy 10 év alatt (1854-ben) már tíz és a reá következő évtizedben kétszer annyi állott fel; 1867 végén már 60 ilyen iskola létezett. Az e téren észlelt haladást tekintve, elmondhatjuk: Dánia barzai vesztésege lendületet adott az ő értelmi és nemzeti fölemelkedésének.

A 60 iskola átlag, egyenként 40 tanítványt nyalt bir. Létrejöttüket nem az államnak, hanem egyesek törekvéseinek és a nép élénk támogatásának köszönik.

Az állam adott ugyan utólagosan egy néhány segélyt és pedig mindössze 8,250 p. tallért, de azért oly annyira függetlenek, hogy p. o. a vallekildei iskola igazgatója kijelentette, mikép a nekie nyújtott 300 p. tallért nélkülözheti.

Norvégia már hozzá kezdett az ily iskolák felállításához Hammarbanstb., Svédország pedig éppen most fáradoz ez ügyben.

A szántó vető iskoláinak tanítványai mind a földmives osztályhoz tartoznak s 18—21 évesek, 18 éves ifjak és 30 éves férfiak kivételesek. Az iskolák czélja: a tanítványoknak, nemzeti alapon, általános emberi művelődést és oly ismereteket nyújtani, melyek nekik az életben gyakorlati hasznót hoznak, a nélkül, hogy osztályukból elválasztatnának, hogy ily művelt és ügyes szántó-vetőkké váljanak, nem pedig követelő, esetlen félurakká. Ép ezért telepítettnek az iskolák falukba, az életmód egyszerűségének megővésére, és hogy a tanítók tanítványaikkal együtt éljenek. Gondosan hozzák ez iskolákban a tudvágyat, a tanulási kedvet, az önállóság iránti előszeretetet; nem gyakoroltatják a könyvtőlküli tanulást, nem tartanak vizsgákat; a tanítás szóbeli előadás útján, mulattatva és az önképződést gerjesztve történik, hogy ébresztessék a szellem és a szellemi élet céljának felfogására vezető fölvilágosodás.

De a midőn nincs nemzeti élet, nemzeti fogalom és nemzeti küllem nélkül, szükséges, hogy az ébresztés nemzeti irányu legyen, hogy a szívet meggyíssa a nemzeti életnek, nemzeti reményeknek és küzdelmeknek. Ez okból fektetik suly az emberiség fejlődésének történetére, és főleg a hazai történetre; ez irány döntő a tankönyvek megválasztásánál és használatánál, a tanórák beosztása, főleg ezt tartja szem előtt, az olvasás, írás és a számtani tanítása, csak ennek előmozdítására szolgál eszközzel és nem képeznek főtantárgyat. A mező gazdászatra szükséges tantárgyak, u. m. vegytan, mértan és a többi csak annyiban taníttatnak, mennyiben ezekre idő jut; a nemzeti nyelv tanítására s a nemzeti költészet ismertetésére van a suly fektetve. A tanítványok a tanszak kezdetén ép úgy, mint a végén, nemzeti dalok előadásában gyakoroltatnak. A hittant papjelöltek adják elé. A testgyakorlat egész erőlyel folytatattik, úgy a fegyvergyakorlat is, az államtól oda kölcsönzött fegyverekkel. Kirándulásokat rendeznek az érdekesebb tájakra. Politikai gyűléseztettekbe ellátogatnak a tanítványok tetszésük szerint, de arra nem kényszerítetnek, s büntetéseket nem alkalmaznak.

Az előadások ideje a szántóvetők házi viszonyaihoz alkalmazva: téli, és pedig: október 1 szeptől április 1-éjéig az előadási órák 8-tól 12-ig, és délután 2-től 7-ig.

Az iskolai épület berendezése következő: az emeletben két terem 60 ágygyal, földszint két terem, a hol a tanítványok a szünidőt is munkálatokkal töltik. Ezekon kívül a tanítói lakosztályok, a konyha, a tejkamra és a többi helyiség a földbe mélyed, így az étterem is, melyben a tanítványok munkaidőn kívül is forgolódnak.

Az egész intézeti lakosság egy családot képez, az élelmérés nagybárá a szántó-vetők megszokott életmódjához alkalmazkodik.

Tanítás, élelmérés és lakásért 45—54 tallért fizetnek a tanítványok, az illető helyviszonyok szerint e díj ott a dán földön is nagyon mérsékelt, ezért nem is fedezi az iskola költségeit, a hiányt azonban magánosok adakozásai pótolják. A szántóvetők iskolái, részvények útján, az illető vidék földeszeitől fölvetett pénzből épültek; ily módon fedezik azon költségeket is, a melyek elkerülhetlenül szükségesek a földmivelés gyakorlatára megkívánható épületek felállítására, s a földek megvásárlására; a gazdálkodást rendszeren 28 tonna területen üzik.

A szántó-vető iskolák közül néhány anyagi lag gyarapodottabb a földmivelési szakon kívül a marhatenyésztésben és az erdőszetben is oktatja tanítványait, tüzetesen adatnak elő az erre vonatkozó tantárgyak is, sőt van olyan szántó-vető iskola is, hol a történelemben Herodot, a költészetben Homer, a színművészetben Achilles és Aris-tophanes műveivel, az újabb korból pedig Maculay és Thiers remekeivel is megismertetik a tanítványokat.

Van olyan iskola is, a melyben minden hó első napján nyilvános gyűlés előtt tartanak a tanítók előadásokat, a tanítványok énekelnek és ked-

lyesen társalog itt a közel vidék üsszegyűlt földmives népe.

A kongens-lyngbyi iskolában, Seelandon május 1-től augusztus 1-éjéig a nők is nyernek oktatás, és pedig a főzés és sütésen kívül a történelemből, földrajzból és növénytanból, de a főszly itt is a női kézimunkára és a gyakorlati ismeretekre van fektetve.

Vége, augusztus hó folytán a vidék tanítóinak tartatnak felolvasások.

A nevezett iskolák hathatós befolyást gyakorolnak a dán nép művelődésére, nemesítésére, de egyszersmind tanúságot is tesznek arról, hogy e népben nem kis mértékben létezik a szellemi képesség és kitartó előre törekvése.

Nem alkalmazható tehát többé azon mondás: Dániában sok rothadt rész van; méltányosb lenne jövőre így szólani: vegyetek példát Dániáról.

Szentgyörgyi J.

Erdélyország erdeinek állapota.

Fiatalkoromban midőn még a regényolvasásra is volt időm és kedvem, s midőn még hittem a mit a történelmi költő irt, Jósika szelleműs regényeit olvasva, megkapó vázlatai nyomán az erdélyországi rengeteg erdőkről oly eszményi képet alkottam magamnak, mely mint a nagyszerűség netovábbja, az erdő iránt már akkor fogékony lel kembe mélyen bevészte magát. Midőn erdészszó lettem a kép mindig előttem állott s táplálá a vágyat ezen erdők egyezzer színűl színe láthatni. Ha erdélyi szaktársakkal találkoztam, gyakran fagattam őket ez iránti kérdéseimmel, de a mit hallottam az nem volt alkalmas arra, hogy eszményi képem élénkebb színekben tűnjék elő; sőt ellenkezőleg mindinkább torzképpé kezdett az, lelkelem hasztalan küzdelmei ellenére is, válni. Még fokozottabb lett vágyam Erdélyország erdeit bentazni, s midőn erre egyszer alkalmam akadt, meg is tettem. Bentaztam Erdélyország nagyobb részét, különösen pedig a megyéket.

Ámbár már némiképp előkészítve arra, hogy Erdélyben igen elhanyagolt erdőgazdaságot találunk, még is meglepett ezen természeti viszonyainál fogva erdőnek való, aránylag kevés népességgel bíró, közlekedési eszközök hiányában szenvedő, nagybőszertű fagyoszerű ipart nélkülöző országban az erdőpusztítás azon nagyszerűsége s ennek lépten nyomon látható káros következményei, melyekről helyes fogalmat leírás által nem, s csak is a helyszínen való észlelés által lehet szerezni.

Nem csak a fő, hanem a mellék völgyeknek különösen napos oldalai nagybőszertű már kopárak, melyek ha csak kissé meredek, már terméketlenek is; mert a termőföldet róluk az eső rég lemosta, most pedig már onnan csak az elmállás folytán leváló homokot, kavicsot és követ hordja alá a völgy felé, hogy ott a termékeny földeket és réteket elborítsa s a folyókat és patakokat medrükől kiszorítva más irányba terelje, áradásokat okozzon s így tovább a völgyben fekvő termékeny földeket, utakat, hidakat stb. folytonosan károsítsa.

A kevésbé meredek erdőken, de legelőül használt hegyoldalakon az esőnek előbb érintett pusztító hatása ámbár ily rohamosan nem jelentkezik, mindazonáltal itt is a talaj termőképességének megsemmisítésében folytonosan működik. Nedves időben a felázott talajt a legelő marha felvágja, a laza talajt összetartó, a talaj bitványosságát fogva egy is silány gyepréteget megsemmisíti; záporosók e sértett pontokat lassanként kímélesztik, s eleinte igen kicsi, de évről évre feltartóztatlanul nagybőszertű vizmosásokat képeznek. Ily vizmosások, most már tökéletesen terméketlenné lett hegyoldalaknak száma és terjedelme már is igen nagy s még folytonosan évről évre szaporodik. Vizmosások képződése egyébaránt igen gyakran, különösen a hanyagul kezelt három nyomásos szántóföldeken is észlelhető.

Azon területek, melyek még erdőnek nevezhetők, kevés kivétellel devastálva vannak: rétek, legelők, ritkások szakitják meg lépten nyomon az erdőösszefüggését; falópás, irtás, legeltetés, felgyújtás s a féktelenül és szabadon garázdálkodó erdőpusztítás minden kigondolható módjának nagybőszertű hatása látható mindenütt. Tömeges terület csak lerágott bokrokkal, itt ott egyes fákkal van ellátva s hogy ezek termőképessége még tönkre nem ment, az csak is annak köszönhető, hogy a törpelyek koronáihoz hasonló üsszekuszált gyökérzete, a laza talajt összetartja s a lemosástól megóvja.

Az erdőpusztítástól egészen ment erdők száma, kivéven a százföldet és némiképp a székelyföldet, valóban kevés; valamint kevés azon erdők száma is, hol rendszer, ésszerű, takarékos erdőgazdaságot lehet találni.

Ámbár Erdélyország területének fele valószínűleg fölirtetlen erdőtalaj, s ámbár még az ország területének mintegy negyedrésze úgy a hogy erdőknek nevezetük: mindazonáltal számos vidéken faszűkségekben szenvednek. A tűzi, de különösen az épületfa-árak nagyok; a mi egyébiránt nem annyira azt mutatja, mintahogy az ország tulajdon szükségletének fedezésére még fölösen elegendő fával nem bírna, hanem inkább azt, hogy az erdőtüzet fejlesztésére, — a rendelkezésre álló, távol és fa-

szűkeben lévő vidékeket érintő víziutak felhasználására, igen kevés történt.

Ezen, egy egész ország jólétének egyik lényeges tényezőjét megsemmisítő, az ország földmivelésének és iparának fejlődését akadályozó viszonyoknak okai a következők:

az urbéri viszonyból eredő, az erdőköt rendkívül terhelő s ezek okszerű kezelését akadályozó erdei szolgálmányok; ezekkel összeköttetésben

az erdők értéktelensége s ugyszólván minden jövedelem hiánya; ebből folyólag pedig

az erdőknek tulajdonosaik által való elhanyagolása, ha pedig véletlenül vevő akad, az erdő anyagtökéjének elpazarlása;

a mezőgazdasági czélokra alkalmas földek aránylag csekély kiterjedése;

a volt urbéreszek pásztói élete, az erdőt illetőleg communisticus hajlamai, erdőpusztítási szenvedélye, melyet a községeknek az erdő közt rendkívül szétszórt fekvése mellett nehéz fékezni;

az igazságszolgáltatás és közigazgatás gyarló volta.

A felsorolt okok közül kétségkívül az erdőt terhelő szolgálmányok idezték leginkább elő azon fennebb röviden vázolt szomorú állapotot; századokon át pusztítván és irtván az erdőt; s ha a jogosultság örve alatt jelenleg végbemenő erdőpusztítást észleli az ember, esodálkozni kell, hogy az ország erdészeti állapota nem rosszabb; a mi azonban valószínűleg abban leli megfajtását, hogy Erdélynek időre klímája és erőteljes és tényezőzte felett, az emberek és állatok pusztító munkája végleg győzedelmeskedni még sem bírt; s hogy 1848-ig az urbéreszek a földesurak bírósága alatt állván szolgálmányi jogokkal annyira vissza nem élhettek mint 1848 után, a midőn felszabadulva, de egyszersmind fölré is vezetve azon reménnyel ámtattak, hogy a földesurak erdeit is tulajdonul nyerik.

(Vége következik.)

Borszék, mint gyógyhely.

(Folytatása és vége.)

Hogy Borszék első-rangu fürdővé váljék, nem csak az emberiség java, hanem a tulajdonos két helység érdeke is kívánja; mert az a mire ezek a főszly jelenleg fektetik, t. i. a szénsavas borhoz való, kivittele szolgáló, főszly vize nagyon is könnyen elveszhet; a mire bizonyosság a fentemlített Szilágyi munkája, melyben olvashatók az e forrás körül eddigelő előfordult szerencsétlenségek, a melyek azt okozták, hogy eredeti erőssége elveszett; bizonyosság továbbá dr. Seegen munkája „Handbuch der allgemeinen und speziellen Heilquellenlehre“, a mely 1862-ben Bécsben jelent meg és nagyon kimerítően tárgyalja, hogy források mikép képződnek és mikép enyésznek el.

És vajjon nem érdemel e figyelmet e tekintetben a vegytan nagybőszertű haladása, a mely nagyon könnyen feltalálhatja, mikép lehessen ép olyan alkatresekből álló vizet előállítani, a milyen a borszéki borviz, már is „Sifon“ név alatt borhoz való, nagyon is olcsó vizet árulnak Pesten és máshol?

Elenyészhetik tehát a borszéki kivittele egyedül alkalmas főszly, vize a forgalomból kiszoríthatatik vegytani úton készült olcsóbb viz által, de a Borszéken nagyszámban létező fürdőre mind alkalmas szénsavas források csaknem enyészhetnek mind el, ezek lobogását kimeríthetetlen forrásként a vegytan soha sem fogja helyesíthetni; tehát Borszéken biztos állandóságú jövedelmet nem a kivittele alkalmas borviz ad, hanem a számtalan gyógyfürdőre alkalmas szénsavas források; ezekre kell hogy fordítsa a két birtokos közszék Szárhegy és Ditrő figyelmét, jobban, mint ezt eddig tette; nem fog ugyan a gyógyintézet egyhamar 52 ezer forint bért adni, de fog jó berendezés és helyes kezelés mellett egy néhány ezert hozni a községnek, még többet Borszéknek és vidékének és fog hasznót hozni az útban lévő, nyugponit szolgáló helységeket; e szerint közhasznú lesz nem csak, hanem az emberiségnek is javát nagyobb mérvben fogja szolgálni, mint eddig.

Ez utolsó tekintetben nem mellőzhetem meg emlékezni azon módrol, mikép lehessen addig, míg a vasút közledek, távolabb vidékekről is Borszékre olcsón utazni:

a) társasaszekerekkel, kevés podgyászszal, még fiakerrel is, így p. o. hármasfogatu fiaker Kolozsvárról Borszékre és a maga idején vissza is szállít 60—70 frírt három személyt;

b) viszatérő sokadalmi szekerekkel, mint p. o. Kolozsvárról Szász-Régenig a kádárokkal vagy kötélyverőkkel augusztus 2-án; innen Gyergyóba be a szász régeni lóvásárra jött vizskalmakkal, Gyergyó helységeiből Borszékre az alkalom ingyen is gyakori;

c) Erdély legolcsóbb fuvarával a borvizes szekerekkel, persze, hogy ezekkel csak kevésbé kényes beteg utazhatik, mivel az ülőhely rajtuk igen is szűken kimerít, míg a fekhely téresebb ugyan, de fellülésre alkalmat nehezen nyújtván, szünteleni fekvésre kényszerít; de ép ezért olcsó, száma mesés, szegény legényt a jó székely atyafiak majdnem ingyen visznek; tudok esetet, hogy szegénység miatt hátramaradt, éppen ingyen egymás közt felvitva, hazáig szállítottak.

Végére még meg kell emlékezni arról, hogy az, a ki a mostan létező egy havi fürdőidény mellett kényelmesen akar Borszéken fürödni, az ne siessen mindjárt augusztus elején ott teremni, a borszéki időjárás is erre utal, minekutánna az állandó szép napok rendszeren szeptember havában vannak.

Élelmet Borszék többet nyújt, mint az ember kívánhat, annak, a ki a természet modora szerint vagyis ala vegetariáner akar élni, Borszék csupa paradicsom, mivel az eper és málna tömegtelen sok, igen jó ízű és olcsó; tej és tésél jó és nem drága; tojás bőségekben; Rieger úr méze pedig felülmulthatatlan és még sem igen drága.

A mi egy kissé terhes Borszéken, az a szálás dolga; annak t. i., a ki a palackféreg társaságát nem szereti és mégis nem szeretne a szál-

lásért sokat költeni, no de per társaság és grefen-borgi mód — alias szénás hiubani halással — ezen is lehet némileg segíteni addig, míg augusztus közepe után kezd a vendégsereg ritkulni, a mikor aztán p. o. a Kritsa-házban egészen kielégítő szállást olcsón kaphatni.

Borszék levegője, vidéke semmi kívánni való sem hagy fenn; de igen is az, hogy az utczán igen gyakran kell látnunk főutczájának botrány tárgyát: a garázna száju vak ifjat, meg az undorító csomkult arcu szerencsétlen koldust; jövőre tán csak távol fogja tartani az előjáróság, minekután eziránt már mások is felszóltak hírlap útján és mivel elhelyezéstik a gazdag két tulajdonos községnek nem lehet nagyon terhére.

Ha merész akarnék lenni, finaleul még azt a kérdést kockáztathatnám: nem jött-e el annak ideje, hogy végre a már egyszer tervezett kerüli út elkészíttessék, melyen a Borszék kapuját elálló hegyes kikerültessek, mert hát Szárhegy és Ditrőban sem találhatók szárnys pegaszok, melyekkel az ijesztő magas hegyet átrepnlhetnők. A ki Parajd felől utazik, úgy is elég része van a hegyhágásban.

Szentgyörgyi József.

UJDONSÁGOK.

(—) A hivatalos lap szerdai száma a következő királyi iratokat közli: Kedves gróf Mikó! A midőn őnt saját kérelme folytán, közmunka és közlekedési minis-teri állásától egyfelmentem felmentem, egyszersmind — ismételt alkalommal áldozatkész-séggel teljesített hű szolgálatainak elismeré-seül — önnek Lipót-rendem nagy-keresztjét díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1870. évi április hó 21-én. Ferencz József s. k. Gr. Andrásy Gyula, s. k. — Kedves minister Gorove! Magyar ministerelnököm előterjesztése folytán, őnt, jelenlegi tárczájá-nak megtartása mellett, a magyar közmun-ka s közlekedési ministerium ideiglenes ve-zetésével megbízom. Kelt Bécsben, 1870. évi április hó 21-én. Ferencz József, s. k. Gr. Andrásy Gyula, s. k.

(—) Hova fogjak építeni az új kórházat? Újabb versio szerint felhagytak az eszmével, hogy a f.-szénutczában a barátok kertjét vásárolják meg, mely különben is méregdrága, hanem a város kü-lönböző részeiben, több kórházat létesítenek, kü-lönböző kórosztályok számára. Tekintve a többek között, hogy a nagybőszertű ilyes intézetekben néha kitörő kórházi betegség mily káros befolyá-sal lehet, és hogy egy bekövetkező epidemia alkalmával mily tér nyílik a ragály terjedésnek, mindamellott, hogy valamivel több költségbe kerül-het, ez utóbbi tervet pártoljuk.

(—) Még jönni fog, ha jönni kell! Csakhogy, úgy látszik, későre jön el az idő, mikor a város felszabadítja a felső-szénutcza lakosait a veszte-gár alól, melyet minden tavaszon és őszön előfűz a szivós sár, mi a szekérrel közlekedést csaknem teljesen elzárja. Jobb lett volna hozzá sem fogni a szépitési munkálathoz, mintsem kezdeténél abban hagyják. Most az idő, hogy befejezzék az építést. Legalább annyira tegyük járhatóvá az utat, mint azelőtt volt!

(—) József főherczeg f. hó 20-án Pécsre érkezett az ott állomásozó honvédség megszemlé-lésére. A főherczeg a püspöki lakba szállott, hol a hatóság küldöttéi fogadták. Másnap reggel ő Fen-sége megemlékez a kivonult honvédség gyalog-és lovas csapatait, a laktanyákat és teljes megel-gedését fejezte ki a tapasztaltak felett. A szemlére gyűlt népség nagy lelkesedéssel üdvözlé a derék főherczeget.

(—) Az edinburgi egyetem nagy tanácsában Masson tanár azt indítványozta, hogy a nőknek, kik eddig csak magánlecektől vebettek az orvos-tanból, engedessék meg a nyilvános előadások meghallgatása.

(—) Sz. Mátrai Laura asszony, színházunk kitűnő kedvence, a helybeli jótékony Nőgyűlet pénztára gyarapítására, a választmányhoz intézett meleg és nemes érzelmetek tanúsító sorok kísé-re-tében hat darab es. kir. aranyot áldozott. Köszö-net érte a szegények és árva névben, kikről a nemeskeblű művésznő ily gyöngéden megemlékezett.

(—) A színházi alap javára csütörtökön elő-adott „Haza“ 247 frt 75 kr. tizta hasznót hozott.

— A házi zenekör május 1-én délután 5 óra-kor rendszer előadást tart, melynek műsora: 1. Beet-hoven, négyes 4. sz. — 2. Beriot, hegedűver-seny. — 3. Dal. — 4. Reissiger, zongora trio.

(—) Próhászka A. és neje, magyar bívész-pár, közelebből ide érkezik és előadásokat fog rendezni.

— Bikfalvi dr. Máthé Domokos jeles bécsi fogorvos és fogművész, ki már pár hét óta váro-sunkban van, több oldalról nyilvánított kívánsatnak engedve, itt maradását május 8-áig meg-hosszabbította, mikor innen Pestre fog utazni.

(—) Hibaigazítás. Lapunk mult számában a dr. Császár Károly csillagászati előadásáról köz-ölt hírtünkben hibásan áll „eljegyezve“ „előjegyez-ve“ helyett.

Színház, művészet. (—) Bármí röviden, de mégis meg kell emlékeznünk Kovács Gyula játékaról a „Fény árnyában.“ „Nyári Béla“ szerepében Pesten is nagy tetszést vívott ki. Az eddig előadottakból itt is ez volt legkiválóbb alakítása. Minden jelenete mesterileg volt kivite. Ép így ki kell emelnünk Tannernét és Bogyót is a „Hu-szár csiny“ ben.

(—) A jelen színidény bezártán május havá-ban még egy 12 előadásból álló utólagos bér-let nyitattik, mely alatt több ujdonságon kívül je-les vendégek is fognak közreműködni.

(—) Ma kerül először színe a „Fron-Fron“ című nagybírt dráma, melyre a színházlátogató közönséget figyelmeztetjük.

KÜLFÖLD.

A „Journal Officiel“ a császárnak következő kiáltványát közli: Franciaák! Az 1852. évi alkotmány, melyet 8 millió szavazat szentesített, s mely ismét visszaállítja a császárságot, 18 évi béke és jólétet szerzett Franciaországnak, mely időszak dicsőségben sem szűnik meg. Az alkotmány biztosítja a rendet s a társadalmi nyugalomnak is. Minél jobban meggyökeresedett a biztonság, annál nagyobb tért nyert a szabadság is. De a successiv változások népszavazás által nyert alappal bírván, nem is következhetnek be a nemzetre történendő új bivatkozás nélkül. Azért elvárható, hogy az új alkotmányos kötés szintén a köztársaság és a császárság alkotmányával. Miadkét időszakban közölt volt, mint én jelenleg is hiszem, hogy törvénytelen mindaz, mi nem a nép akaratával történik. A császári és demokratikus Franciaországnak kevés s önkéntes akarata nélkül nem változhat alapelve szorító alkotmánya azon előnnyel bír, hogy végérvényesen helyeslende a megtörtént újításokat, s megszilárdítja a kormány elveit is a politikai hullámzás ellenében. — Az előbb gyűlöletesen, szenvedélyes vitákkal elpazarolt idő ezután hasznosul fordítható új eszközök feltalálására, emelni az ország anyagi és szellemi jólétét. Hozzájárulnak mindnyájukhoz, kik 1848. dec. 10-e óta minden akadályon győzelmeskedtek, hogy engem sorokot közt elsőnek helyeztek; hozzátok, kik 22 év óta szavazatokkal emeltetek, segélyekkel támogatottak, s hajlamokkal megjutalmazottak, — adjátok új jelét a bizalomnak. Igenlő szavazat adása által megtörténtek a forradalom fenyegetését, szilárd alapra fektetitek a szabadságot és rendet, — s megkönnyítették a korona átszálltát fiamra a jövőben. 18 év előtt majdnem egyhangulag adtátok nekem a legkiterjedtebb hatalmat. Legyetek ma szintoly nagy számmal, kik az átváltozott császári kormányra szavaztok. Egy nagy nemzet nem fejlődhet ki teljes mérvben, ha nem támaszai oly intézmények, melyek kezdenek az állandóságról s egyúttal az előhaladásról. A kérdés, melyet hozzátok intéztek, az utóbbi 10 év liberális reformjának helyeslése végett, feleljetek igennel. Mi engem illet, biven származásomhoz, nem szűnök meg akaratosok által erősödni, s a

gondviselében bizva — fáradhatlanul működni Franciaország nagysága és dicsőségeért. Ápril 23-án 1870. Napoleon.

A „Centre gauche“ a dél-német védszövetségről egy vezércikket közöl, melynek kivonata a következő. A cikk élén egy Dresdából érkezett táviratot közöl, mely gr. Bray stuttgarti utazásának célját jelzi. A távirat szerint gr. Bray Stuttgartban abban fáradozik, hogy Hohenzollern tervei elterelő dél-német szövetséget hozzon létre. Ez a „belső autonómia“ elveire fektetett és Poroszországgal ellentétben védszövetség lenne. A főbb pontok ezek: a tagok egyenlősége, — közös diplomáciai képviselet a külföldön, — a déli szövetség semlegesége és sérthetatlensége, biztosítva Franciaországot, Ausztriát és Oroszországot által — és mindezeknél fogva felbontása a Poroszországgal kötött katonai szövetségeknek és vámszerződéseknél stb.

A „Centre gauche“ e távirathoz azon megjegyzést teszi, hogy a leghitelesebb forrásból ered, ugyanazért annak nagy fontosságát fejtegetni feleslegesnek tartja, — hanem utal e helyett berlini levelezőjének ezen távirati hírekkel összhangzó legutóbbi közleményére, mely szerint gr. Bismarck szövetségi kancellár szerfölött aggodónk

azért, hogy gr. Bray b. Varnbühler-rel találkoznia fog. A szövetségi kancellár a berlini levelező szerint mindent elkövet, hogy ezen két államférfi és azok souverainjei a dél-németek szabadelvű törekvéseit megakadályozzák.

A „Centre gauche“ ezek után kiemeli, hogy e hírekre vonatkozólag berlini, dresdai és stuttgarti levelezői összehangzott tudósításokat közölnek; csupán müncheni levelezője hallgat, mit annak tulajdonít, hogy levelezője magas hivatalánál fogva kénytelen ezt tenni, annyival is inkább, mert a bajor király udvarában tartózkodik.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április. 27-n: 5% Metaliques 100 ft 60.60. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 69.90. Kamat 60.60. 1860. Kölcsön 96.30. Bankrészvény 712. Hitelezési részvény 200 ft 251.—. London 10 ft st. 100 ft. 23 1/2, kr 123.50. Ezüst 120.70. Cs. királyi arany 5.85 1/10.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.65. Temesi 78.25. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 84.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 1447. pol. 1870i

(205)

1-3

Pályázati hirdetés.

Pályázat nyitott a Küküllőmegyében üresedésbe lévő, és 300 ft évi fizetéssel össze kötött állatorvosi állásra.

Pályázni szándékozik felhívni, hogy szakképzettségeket, és eddigelő fedhetetlen életüket bizonyító okmányaikkal felszerelt kérelmeket idei június hó utolsó napjáig a megyei tisztséghez adják be.

Egyszersmint figyelemztetnek, hogy a megyei képviselő bizotmány határozata szerint, a megválasztott állatorvos tartozik a megye székhelyén D.-Sz.Mártonban lakni.

Küküllőmegye tisztsége D. Szentmárton április 25-én 1870.

Kiadta Kispál Sándor, aljegyző.

Sz. 74 — csn. 870.

(206)

(1-3)

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. urbéri törvényszéknél 170 határtagositási, közlegelő- és erdőszabályozási per van folyamatban, melyek közül 70 ügyben a megengedhetőség kérdése jogérvényes ítélet s egység útján el is intéztetett. Ennélfogva a törvényszék bírói hatáskörében, ha nem is tekintjük azt, miszerint a legközelebbi jövőben még több hasonló ügynek részint a felek kérésére, részint hivatalból leendő tárgyalás alá vétele biztos kilátásba van helyezve, tekintélyes munkakör nyílik a mérnök urak szakismeretének hasznosítása végett. Mindazon szakértők tehát, a kik ezen kir. urbéri törvényszék bírói kerületében részint már folyamatba indított, részint ezután felmerülhető határtagositási, közlegelő, és erdőszabályozási ügyek körül a szabályozott mérnöki munkálatok teljesítését szerződés mellett elvállalni kések: ezennel a nyilvánosság terén is felhívjuk, hogy a'olliit előkeg hez adják be az iránti nyilatkozatukat, abban a név, lakhely, eshetőleg utolsó posta feltüntetése mellett a szakképzettség árá innti bizonyítváikra is hivatkozván.

A kolozsvári kir. urbéri törvényszék elnökségétől.

Kolozsvár, ápril 27-én 1870.

Halmágyi Sándor, kir. urb. törvényszéki elnök.

NEM HIVATALOS.

(207)

30/4

(1-*)

Vasutsin-szállítás.

A magyar kir. keleti vaspálya-társaság ezennel köztudomásra juttatja a vaspályasinek szállítását

Alvincztől N.-Szebenig és Medgyesig

következő föltételek mellett: egy-egy mázsáért fizet

ALVINCZTÓL NAGY-SZEBENIG

60 krajczárt,

ALVINCZTÓL MEDGYESIG 1 forintot.

Egy-egy vassin körülbelől 4 1/2 mázsányi. Egy pár vontató marhával 4—6 sint lehet szállítani.

Eszerint egy szállítmánnyal Alvincztől Nagy-Szebenig a szekeres 10 ft. 80 kr. — 16 ft. 20 kr., — Alvincztől Medgyesig 18—22 frtot kereshet.

Az alvinczi pályaudvar-raktárban terüs szekérrel jelentkező mindenik szekeres a szállítandó sineket egy szállítási jegy kíséretében átvevén, a rendeltetési lerakó illetőleg átadási helyen (N.-Szebenben, Medgyesen) a sinek és szállítási jegy átadása alkalmával naponként reggeli 6 órától estvéli 6 óráig a szállítás árát készpénzben kikapja.

(154)

(5-*)

Fogorvos és fogművész

Bikafalvi Máthé Domokos

Bécsből.

A legjobb és legszebb fogorvosok és szájpádlásokat Vulcanitból a legújabb amerikai mód szerint készít, és minden fájdalom nélkül helyez a szájba; továbbá odvas fogakat amerikai jegecz arannyal, vagy más tartós anyaggal töm (plombiroz) és az által azokat a fájdalomtól és végromlástól sok évekig megment, az oly rossz fogakat és gyökereket, melyek a szájban mind az egészségre mind pedig a többi ép fogakra kártékonyan hatnak, az úgy nevezett kéjgáz (Lusztgas) alkalmazása alatt veszi ki, a nélkül hogy a fogbetegnek legkevesebb fájdalmat okozna, mely műtét alig 1—2 perozigt tart.

Lakása: Kolozsvárt a Nemzeti Szállodában, (hol a közönség kényelméről is van gondoskodva.)

Rendel: reggeli 9 órától délutáni 5 óráig. Tanácsadás, és foghúzás a szegényeknek ingyen.

Többek kívánságára itt maradását május 8-kaig meghosszabbítja, a mikor ártán Pestre fog utazni.

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

Háromezer tengeri mértföld.

Keleti utazás.

Irta Keeskeméthy Aurél. Ára 2 ft.

Magyar-román zsebszótár

(Dictionariu portativu magiaru-romanu)

tanodai és magán használatra.

Irta BARITIU OCTAV, gymnasiális tanár Naszódon.

Ára füze 1 ft.

A váltóeljárás

a marosvásárhelyi királyi tábla területén jelenleg érvényes alakjában.

Irta dr. Haller Károly, a kolozsvári kir. jogakadémián ny. r. tanár, a jogtörténelmi és bírói államvizsgálati bizottmányok tagja stb.

Ára 40 kr.

Kolozsmegye gyalui egyesbírāja által

a községi előljárásságok részére kiadott

UTASÍTÁS

a községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyában. Ára 20 krajczár. Postán küldve 25 kr.

INSTRUCTIUNE

pentru antistii comunitatiloru, spre pertractarea si manipularea causeru judecatoriesci, ce se tienu de competenti'a

judecatorieloru satesci;

compusa prin judele singulariu a Geloului, comit. Clusului.

Pretiu 20 cr. v. a. Dupa post'a 25 cr. v. a.

A fenn elősorolt törvénykönyveken kívül minden a legújabb időig megjelent törvénykezési munkák könyvkereskedésében mindig kaphatók. Együttal bátor vagyok jól berendezett s gyorsajtókkal ellátott

kő- és könyvnyomdát

figyelembe ajánlani, hol az új „polgári törvénykezési rendtartás“ban és a Kolozsmegye gyalui egyesbírāja által a község előljárásságok részére kiadott „utasítás“ban előforduló magyar és román nyomtatványokon kívül — melyekből készletet tartván, kis mennyiségben kőszáma is a legutányosb árban szolgálhatok — minden t. cz. köz- és magánhivatalok, pénzüzetek és iparosok részére szükséges bármely mintázatu nyomtatványok a leggyorsabban teljesítetnek; ugyszintén minden a közéletben előforduló kő- és könyvnyomdai munkák a legnagyobb csinnal készítettnek.

STEIN JÁNOS.

Bel-magyaruteza 439 szám.

(198) (2-3)

CZERBY A.

erdélyi muzeum-egyleti könyvkötő és díszműves Kolozsvárt, bel-magyaruteza 439 szám, (az unitár. templommal szembe.) (Ez előtt bel-monostoruteza 175 sz.)

Üzlethelyiség változtatása alkalmával ajánlja a t. cz. közönségnek szolgáltatást mindennemű könyvkötő, bőrdíszmű- és dobozmunkákban, ugyszintén mindennemű himzések legizletesb díszbefoglalására.

Vidéki megrendelések is legpontosabban teljesítetnek.

az unitár. templommal szembe.

„Az osztrák koronaherczeghez“ ezimzett összes tavalyi selyem- és divatárú-raktár

végeladása.

Bécs, Szent-Istvántér, 7. herczog-érseki palota.

ezelőtt most	ezelőtt most	ezelőtt most	ezelőtt most
1 fekete selyem-ruha	30 ft. 18 ft.	1 mousselin-ruha	12 ft. 5 ft.
1 faille-ruha	50 „ 25 „	1 barége „	10 „ 3 „
1 szines selyem „	35 „ 22 „	1 Jaconat „	8 „ 4 „
1 Lyoni faille-ruha minden színben	50 „ 25 „	1 Peral „	6 „ 3 ft. 50 kr.
1 atlasz csiku selyem ruha	40 „ 22 „	1 Gasier „	16 „ 9 ft.
1 frou-frou ruha (legújabb)	40 „	1 Grenadine „	16 „ 8 „

Mohair, Alpacca, Rips, Pouplin, Gaze de Chambéry, 50%-kal olcsóbbak. Mustrák ingyen. Fundația pentru Școala DIAMANT és MÜLLER.

Kezdo zongora tanulo

számára, kijátszott zongora

ely szike miatt 65 frton

eladó, vagy havanként bérbe

kiadó Demjén Lászlónál

Kolozsvárt, hol híres bécsi

uj zongorák is folyvást

a legolcsóbb gyári áron

kaphatók, és használt

hangszerek ujjakkal cse-

reltetnek ki.

(197) (2-3)

(201) (2-2)

Műkertész

MAREK JÁNOSNál,

(kül-monostoruteza 81-ik szám.)

Kaphatók különböző külöldi

nemesített rózsák,

továbbá: erfurti viola és más nyári

virág-plánták.

(203) (2-3)

Eladó szénafühelyek.

A kolozsvári határon Ellövölgyben 11 hold 75 □ öl, Kulantsosba 8 hold 615 □ öl, szabad kézből jutányos árban eladó. Értekezhetni Kolozsvárt Korneli János sál; külső tordautezban 7-dik szám alatti háznál.

(5-5)

Alóli tisztelettel jelentem a nagyméltóság urideknek, s a t. cz. közönségnek, hogy a legújabb divan szobafestési rajzminitám, fal-spallérok, arabeszk plafonok, roccok sat. sat. nagy választékba megérkeztek, minifogva képes vagyok minden e szakmába vágó nagyobb munkákat is elvállalni, valamint falakat s minden az épülethez tartozó ablak, ajtó- és butorokat is a kívánt szerént festés és lakirozni jutányos ár és felelősség mellett elvállalok. A gyorsaság és pontosság tekintetéből kellő számú segédkelet el vagyok látva.

MOLNÁR MÁRTON, szoba és butor festő.

Lakásom: középkapu a veresfogadó mellett 411 szám.